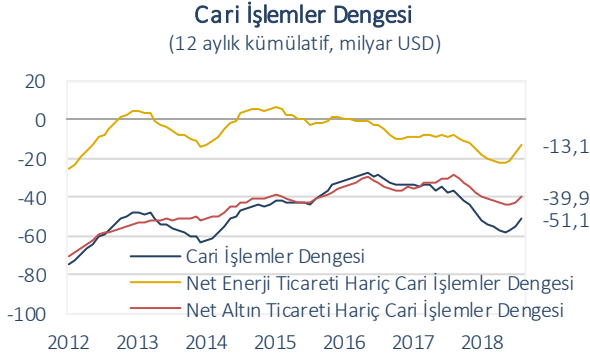

Ağustos'ta cari denge fazla verdi.

Cari işlemler hesabı ekonomik aktivitede yaşanan soğumanın etkisiyle Ağustos ayında 2,6 milyar USD fazla verdi. Piyasanın cari fazla beklentisi 2,5 milyar USD civarındaydı. Ağustos ayıyla birlikte cari dengedeki iyileşme eğilimi üçüncü ayına taşınırken, dış ticaret açığındaki hızlı daralma ve turizm gelirlerindeki toparlanmanın bu gelişmede etkili olduğu görülüyor. Bu dönemde dış ticaret açığı yıllık bazda %70,5 oranında daralırken, parasal olmayan altın ticaretinde Ocak 2017'den bu yana ilk kez fazla verildi. Turizm gelirleri de Ağustos'ta %11,9 oranında artarak 4,1 milyar USD oldu.

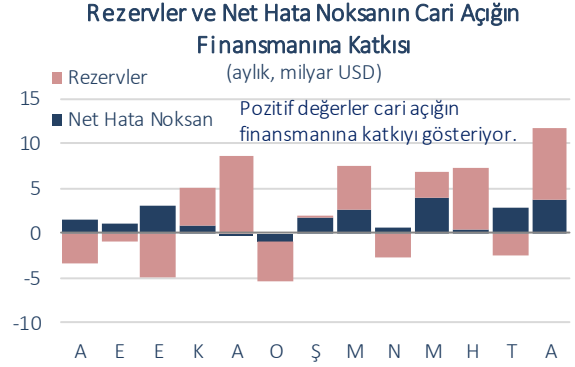
12 aylık kümülatif cari açık Ağustos'ta 51,1 milyar USD ile 2017 sonundan bu yana en düşük seviyesine indi. Net enerji hariç cari açık da 13,1 milyar USD ile Kasım 2017'den bu yana en düşük düzeye geriledi.

Ödemeler dengesinin finansman tarafında resmi rezervler ve net hata noksan kalemleri öne çıktı.

Ağustos'ta resmi rezervler 8,1 milyar USD azalarak ödemeler dengesinin finansman tarafında öne çıktı. Ocak-Ağustos döneminde ilgili kalemlerde yaşanan düşüş 13,4 milyar USD'ye ulaştı. Net hata noksan kaleminde de önemli sermaye girişi gözlemlendi. Bu kalemlerde kaydedilen sermaye girişi Ağustos'ta 3,7 milyar USD, Ocak-Ağustos döneminde 15,1 milyar USD oldu. Böylece, yılın ilk 8 ayında oluşan 30,6 milyar USD'lik cari açığın %93,3'ü (28,5

milyar USD) rezerv varlıklar ve net hata noksan aracılığıyla finanse edildi.

Net doğrudan yatırımlarda sermaye girişi 737 milyon USD...

Ağustos ayında doğrudan yatırımlar kaleminde Temmuz ayına paralel bir performans izlendi. İlgili kalemlerde 737 milyon USD'lik net sermaye girişi kaydedildi. Yurt dışı yerleşiklerin yurt içinde yaptıkları doğrudan yatırım tutarının yaklaşık yarısının gayrimenkul sektörüne yönelik olduğu görüldü.

Portföy yatırımlarında çıkış devam ediyor.

Yurt içi finansal piyasalarda sert dalgalanmaların izlendiği Ağustos ayında portföy yatırımları kaleminde 1,8 milyar USD tutarında net çıkış kaydedildi. Bu dönemde yurt dışı yerleşikler hisse senedi piyasasında 36 milyon USD, devlet iç borçlanma senetleri piyasasında 666 milyon USD tutarında net satış gerçekleştirdi. Portföy yatırımlarında güçlü bir girişin izlendiği Ocak ayı hariç tutulduğunda 2018'de ilgili kalemlerdeki toplam sermaye çıkışı Ağustos ayı itibarıyla 7,2 milyar USD oluyor.

Diğer yatırımlarda rekor sermaye çıkışı...

Ağustos ayında diğer yatırımlar kaleminde 13,3 milyar USD ile hızlı bir sermaye çıkışı kaydedildi. Bu gelişme büyük ölçüde yurt içi bankaların yurt dışı efektif ve mevduat varlıklarındaki 10,4 milyar USD'lik artıştan kaynaklandı. Bu

Türkiye'ye Net Sermaye Girişleri

	12 aylık kümülatif veriler (milyon USD)		Sermaye Girişlerinin Dağılımı (%)	
	Aralık 2017	Ağustos 2018	Aralık 2017	Ağustos 2018
Cari İşlemler Dengesi	-47.478	-51.125	-	-
Toplam Net Yabancı Sermaye Girişi	39.271	30.906	100,0	100,0
-Doğrudan Yatırımlar	8.325	7.367	21,2	23,8
-Portföy Yatırımları	24.476	2.028	62,3	6,6
-Diğer Yatırımlar	5.716	1.450	14,6	4,7
-Net Hata ve Noksan	738	20.004	1,9	64,7
-Diğer	16	57	0,0	0,2
Rezervler⁽¹⁾	8.207	20.219	-	-

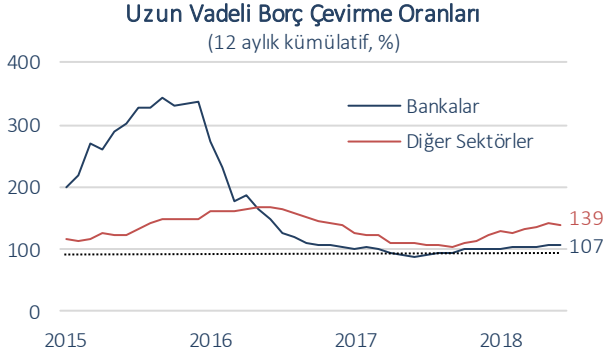
Not: Rakamlar yuvarlamadan ötürü toplamı vermeyebilir.

(1) Rezervler, toplam net sermaye girişleri ile cari denge arasındaki fark olup (-) değer rezerv artışını, (+) değer rezerv azalışını gösterir.

Kaynak: TCMB, Datastream

dönemde krediler tarafında bankalar hem uzun hem kısa vadede net geri ödeyici olurken, diğer sektörler yalnızca kısa vadede net geri ödeyici oldu. Bankacılık dışı sektörler uzun vadede ise 434 milyon USD tutarında net kredi kullanımı gerçekleştirdi.

12 aylık kümülatif verilere göre Ağustos ayı itibarıyla uzun vadeli borç çevirme oranı bankalarda %107, diğer sektörlerde %139 oldu.

Beklentiler...

Yaz aylarında ekonomik aktivitede belirgin bir şekilde hissedilmeye başlanan ivme kaybı cari dengeye olumlu yansıyor. Ağustos ayında verilen yüksek cari fazla bu durumu teyit etti. Sıkı para politikasının etkisiyle iç talebin önümüzdeki dönemde de baskı altında kalmaya devam edeceğini öngörüyoruz. Yılın son çeyreği itibarıyla seyahat gelirlerinin sağladığı destek bir miktar azalsa da enerji maliyetlerinin dengeli bir görünüm sunması durumunda cari açığı daralmanın bu yılın geri kalanında ve 2019 yılının ilk yarısında süreceğini tahmin ediyoruz. Geçtiğimiz yıl %5,6 olan cari açığın GSYH'ye oranının bu yılsonunda %5 civarında gerçekleşeceğini öngörüyoruz.

Ödemeler Dengesi

(milyon USD)

	Ağustos 2018	Ocak - Ağustos 2017	Ocak - Ağustos 2018	% Değişim	12 Aylık Kümülatif
Cari İşlemler Dengesi	2.592	-26.932	-30.579	13,5	-51.125
Dış Ticaret Dengesi	-1.284	-34.263	-39.755	16,0	-64.447
Hizmetler Dengesi	4.627	12.451	16.407	31,8	23.895
Seyahat (net)	3.693	11.024	13.890	26,0	20.521
Birincil Gelir Dengesi	-761	-6.796	-7.482	10,1	-11.862
İkincil Gelir Dengesi	10	1.676	251	-85,0	1.289
Sermaye Hesabı	22	17	58	241,2	57
Finans Hesabı	6.279	-31.046	-15.386	-50,4	-31.064
Doğrudan Yatırımlar (net)	-737	-5.392	-4.434	-17,8	-7.367
Portföy Yatırımları (net)	1.786	-20.236	2.212	-	-2.028
Net Varlık Edinimi	821	-998	932	-	1.536
Net Yükümlülük Oluşumu	-965	19.238	-1.280	-	3.564
Hisse Senetleri	-36	3.211	-1.281	-	-1.300
Borç Senetleri	-929	16.027	1	-100,0	4.864
Diğer Yatırımlar (net)	13.305	-4.020	246	-	-1.450
Efektif ve Mevduatlar	9.589	-2.444	2.072	-	6.372
Net Varlık Edinimi	10.601	-49	8.363	-	11.993
Net Yükümlülük Oluşumu	1.012	2.395	6.291	162,7	5.621
Merkez Bankası	969	-166	878	-	789
Bankalar	43	2.561	5.413	111,4	4.832
Yurt Dışı Bankalar	284	192	4.862	2.432,3	3.784
Yabancı Para	-245	-300	2.139	-	659
Türk Lirası	529	492	2.723	453,5	3.125
Yurt Dışı Kişiler	-241	2.369	551	-76,7	1.048
Krediler	2.101	1.620	-2.236	-	-7.990
Net Varlık Edinimi	19	-58	-126	117,2	517
Net Yükümlülük Oluşumu	-2.082	-1.678	2.110	-	8.507
Bankacılık Sektörü	-2.210	-3.370	-3.971	17,8	1.450
Bankacılık Dışı Özel Sektörler	133	2.143	6.333	195,5	8.225
Ticari Krediler	1.648	-3.167	458	-	125
Diğer Varlıklar ve Yükümlülükler	-33	-29	-48	65,5	43
Rezerv Varlıklar (net)	-8.075	-1.398	-13.410	859,2	-20.219
Net Hata ve Noksan	3.665	-4.131	15.135	-	20.004

Kaynak: TCMB, Datastream

İktisadi Araştırmalar Bölümü

İzlem Erdem
Bařekonomist
izlem.erdem@isbank.com.tr

İlker řahin
Uzman
ilker.sahin@isbank.com.tr

Alper Gürler
Birim Müdürü
alper.gurler@isbank.com.tr

Gamze Can
Uzman
gamze.can@isbank.com.tr

H. Erhan Gül
Müdür Yardımcısı
erhan.gul@isbank.com.tr

Ayřim Kalkan
Uzman Yardımcısı
aysim.kalkan@isbank.com.tr

Bütün yayınlarımıza <https://ekonomi.isbank.com.tr> adresinden erişebilirsiniz.

YASAL UYARI

Bu rapor Bankamız uzmanları tarafından güvenilir olduğuna inanılan kamuya açık kaynaklardan elde edilen bilgiler kullanılmak suretiyle, sadece bilgilendirme amacıyla hazırlanmıştır ve hiçbir şekilde finansal enstrümanların alım veya satımı konusunda tavsiye veya finansal danışmanlık hizmeti sağlanması olarak yorumlanmamalıdır. Bu raporda yer verilen görüş ve değerlendirmeler, hiçbir şekilde Türkiye İş Bankası A.Ş.'nin kurumsal yaklaşımını yansıtmamakta olup, raporu kaleme alan uzmanların kişisel görüş ve değerlendirmeleridir. Türkiye İş Bankası A.Ş. bu raporda yer alan bilgi, görüş ve değerlendirmelerin doğru, değişmez ve eksiksiz olması konusunda herhangi bir şekilde garanti vermemektedir. Türkiye İş Bankası A.Ş. bu raporda yer alan bilgilerde herhangi bir bildirimde bulunmaksızın değişiklik yapma hakkına sahiptir. Bu rapor ve içindeki bilgilerin kullanılması nedeniyle doğrudan veya dolaylı olarak oluşacak zararlardan Türkiye İş Bankası A.Ş. hiçbir şekilde sorumluluk kabul etmemektedir.

İşbu rapor üzerinde Bankamızın telif hakkı olup, Bankamızın yazılı izni alınmaksızın herhangi bir kişi tarafından, herhangi bir amaçla, kısmen veya tamamen çoğaltılamaz, dağıtılamaz veya yayımlanamaz. Tüm haklarımız saklıdır.